

... 240

TEATRUL NAȚIONAL
DIN BUCUREȘTI

PLOȘNIȚA

de V. Maiakowski

22 aprilie 1987

După patru ani de la premieră, spectacolul Naționalului bucureștean înregistrează 240 de reprezentații — cifră rezonabilă, dacă ținem seamă de caracterul grandios al monstării, cât și de faptul că la un moment dat a fost supusă unui veritabil proces de reconstrucție, începînd cu schimbarea de scenă și de sală, continuînd cu recondiționarea decorurilor și costumelor și culminînd cu hotărîtoare modificări în distribuție.

Meritul principal al acestei refaceri constă în radicalismul atitudinii creatorului: regizorul Horea Popescu nu a intenționat doar să dea lustru înfățișării, improspătînd ceea ce se arăta uzat, ci a restaurat spectacolul în esență, regîndîndu-l în funcție de noua sală. Aici, viziunea sa beneficiază de spațiu ideal. Ideea de desfășurare panoramică, deliberat estradistică, pitorească și colorată, dobîndește, prin noile decoruri și costume, prin amplasament (se joacă sus și jos, pe toate laturile scenei), valorii expresive deosebite. Miezul înnoirii se află însă în fericita și surprinzătoare inspirație a regizorului de a-l distribui în rolul lui Prisișkin pe Alexandru Arșinel.

Alexandru Arșinel și Gheorghe Dinică

Prin strălucita interpretare dată personajului de către popularul actor, spectacolul și-a cîștigat echilibrul de forțe în conflict pretins de partitură. Obiecțiile justificate formulate după premieră (cînd în prim-plan se situa Baian, datorită viguroasei creații a lui Gheorghe Dinică — la fel de bun și astăzi) își găsesc acum rezolvarea. Cu accente satirice energice plasate, cu Prisișkin-Arșinel dominînd acțiunea, cu toți actorii vîdînd o teribilă poftă de joc, stimulată de temperamentul și de dăruirea protagonistului, montarea poate fi socotită un eveniment nu numai pe plan repertorial (cum fusese considerată acum patru ani), ci și pe plan artistic.

Urmărind traiectoria muncitorului Prisișkin din punctul de pornire, cînd

se înfățișează în toată splendoarea vitalității sale; observîndu-l cum se lasă atras, fascinat — ce aberație istorică! — de „aristocrație“, aspirînd la confortul și la belșugul simbolizat de „dulapul cu oglindă“, pînă în final, cînd, disperat, în singurat, iese din cușca fiarel și înaintează la rampă, implorîndu-i pe oamenii care-l privesc ca pe o cludățenie a firii să-i răspundă la întrebarea „De ce numai eu?“, realizăm ce dimensiuni tragice poate căpăta, în pofida comicului enorm, o existență astfel deviată.

Pe drumul alunecos al degradării, Prisișkin își schimbă cizmele cu pantofi cu scrîț, renunță la sclipitoarea rubască pentru fracul strîmt, străduindu-se să-și aproprieze aparențele categoriei soa-

ale în care pătrunde; efortul său atinge apogeul în purtarea „de bon ton” de la „nunta roșie” (moment magistral în spectacol). Pe tot acest parcurs, jocul lui Arșinel este neobișnuit de bogat — debordând de energie și cenzurat de inteligență, de un comic savuros și totodată aburit de o subconștientă nostalgie. În portretul scenic pe care-l însușește, de-a dreptul impresionante sînt însă secvențele de dramatism: aducerile-aminte legate de lumea sa de origine pro-

letară, de vremurile tineretii, nepătate. Cîntecele, dansurile, dialogul cu ploșnița sînt profund tulburătoare prin sinceritatea și candoarea actorului.

Așa cum ni-l dezvăluie Arșinel, Prîșkeîn nu este o caricatură, ci un om viu, plin de farmec și dornic de viață, căruia rătăcirea pe tărîmul unui fals ideal îi stinge pentru vecie veselia și bucuria de viață. Evoluția actorului în rol materializează pregnant viziunea infernului moral al moleșirii în căldura „fotollului de pluș”. Pal-

pitul trăirii autentice a fost sufocat în „bilciul deșertăciunilor” mic-burgheze... Ireparabilul acestei pierderi omeneste e de natură să strecoare un flor.

Regrupată în jurul acestei interpretări-ax, întreaga trupă, atît cei aflați pe afiș de la premieră, cît și cei proaspăt înscriși pe generic, susține cu pasiune, convingător, diatriba maikovskiană împotriva paraziților sociali acuiți pe trupul sănătos al revoluției.

Cariera spectacolului e deschisă.

Valeria DUCEA

Carnet A.T.M.

Între 6—11 iunie, Teatrul „Maria Filotti” din Brăila a întreprins un turneu la București, cu un repertoriu alcătuit din: **Vlaicu-Vodă** de A. Davila, în regia lui George Motoi și scenografia lui Constantin Russu (ambii de la Teatrul Național din București); **Familia** de Dina Cocea, regia Alexa Visarion, scenografia Gheorghe Mosorescu; **George Dandin** de Molière, regia Dana Dima, scenografia Doina Rîpeanu; **Pinda** de Ion Bălan, regia Constantin Codrescu, scenografia, Lavinia Mirșu. Un repertoriu serios, bine echilibrat, alcătuit cu exigență și responsabilitate, reprezentativ pentru o instituție de cultură angajată în opera

de educare a spectatorilor.

Atît repertoriul, cît și calitatea spectacolelor au fost apreciate în cadrul înțîlnirii de lucru care a avut loc la A.T.M., în ziua de 12 iunie, conform unei tradiții statornicite ca metodă eficientă în activitatea asociației.

După salutul călduros adresat de Dina Cocea, președinta asociației, care a apreciat importanța și calitatea turneului, discuțiile au fost concluse de Natalia Stancu, secretara secției de critică teatrală și teatrologie a A.T.M. Cu modestie și seriozitate, directorul Ion Bălan a expus programul teatrului pentru perioada următoare, considerînd că situația actuală prosperă a instituției se datorează și înaintașilor, îndeosebi eforturilor depuse de predecesorul său la conducere, Constantin Codrescu. Programul, ambițios dar realist, are în vedere un repertoriu bogat, axat pe dramaturgie originală și pe opere importante ale dramaturgiei universale, pentru realizarea scenică a căruia se prevede colaborarea cu regizori de talent, de la cel mai presti-

gios la cei mai tineri.

George Motoi, Dana Dima și Constantin Codrescu și-au motivat concepțiile regizorale asupra spectacolelor realizate.

Și-au exprimat opiniile asupra turneului: Sorana Coroamă-Stanca, Valeria Ducea, Margareta Bărbuță, Dinu Grigorescu, Ilcana Lucaciu, considerațiile vizînd spectacolele prezentate, dar și starea generală a teatrului brăilean, care dispune acum de condiții prielnice unei activități de calitate: o clădire minunată, o trupă cu largi disponibilități creatoare și o stare de spirit deschisă înnoirilor.

O intervenție patetică despre condiția actorului, despre chinurile creației, despre ajutorul pe care-l pot aduce opiniile critice dorinței de perfecționare a artistului, a produs actorul Bujor Macrin.

În ampla expunere finală, Natalia Stancu a analizat fiecare spectacol, emițînd considerații critice pertinente, concluzia generală subliniind că turneul teatrului de pe Dunăre a constituit un succes.

Rep.